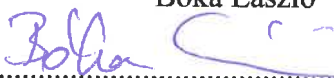

Javaslat a
„[Keller Dezső¹]”
települési/tájegységi/ágazati²
értéktárba történő felvételéhez

Készítette:
Bóka László

..... (aláírás)

Budapest, Erzsébetváros 2023. 06. 14.

(P. H.)

---

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Bóka László
Levelezési cím: 1072 Budapest, Rákóczi út 20.
Telefonszám: 06 70 703 1467
E-mail cím: boka.b.laszlo@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: Kellér Dezső életműve
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ <u>kulturális örökség</u>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

a szakterületi besorolás indokolása: színházművészet

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:⁴

- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Budapest, VII. kerület, Erzsébetváros, Cserhát utca 14.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

- ☐ települési ☐ tájegységi ☐ ágazati

amely értéktár neve: Erzsébetvárosi Értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték, a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

Kellér Dezső Erzsébetváros Csikágó városrészében a Cserhát utca 14-es számú házban született. Elköltözése után is csupán néhány utcával költözött odébb az István utcába. Kellér

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

Dezső érdemes és kiváló művész, a Vidám Színpad örökös tagja az egyik legkiválóbb konferansziénk volt, lényegében az utolsó ebben a műfajban, nem melleleg író, újságíró, kabaré- és operettíró.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Szülőháza Erzsébetvárosban a Cserhát utca 14-es számú ház.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

[Kellér Dezső – Wikipédia \(wikipedia.org\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Kell%C3%A9r_Dezs%C3%B1)

[Kellér Dezső - Hol szorít a footballcipő? - YouTube](#)

[RITKASÁG: Kellér Dezső - Békebeli Pikantériák, 1982 | RITKASÁG: Kellér Dezső - Békebeli Pikantériák, 1982 | By Retro Kabaré Videók | Facebook](#)

[EGY KORSZAKOS KONFERANSZIÉ: KELLÉR DEZSŐ KALANDOS ÉLETTÖRTÉNETE - Újságmúzeum \(ujsgmuzeum.hu\)](#)

[Kellér Dezső \(hangosfilm.hu\)](http://hangosfilm.hu/keller-dezső)

[Index - Belföld - Kellér Dezső, a magyar stand-up úttörője](#)

[Találatok: Kellér dezső \(bookline.hu\)](http://bookline.hu/keller-dezső)

[Csárdáskirálynő - DVD | DVD | bookline](#)

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

nincs

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek: Széchenyi Ágnes irodalomtörténész
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat
4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

Szakmai ajánlás az Erzsébetvárosi Értéktárba

KELLÉR DEZSŐ (1905–1986)

Pályáját újságíróként kezdte, de mint a magyar kabaré egyik legnagyobb konferansziéjára emlékszünk rá. Első kabarétréfáját már 1927-ben színre vitte a Komédia Kabaréban. Ettől fogva rendszeresen írt jeleneteket, tréfákat, kuplékat különböző kabarék számára. Először 1933-ban konferált a híres Terézkörúti Színpadon, ahol már saját önálló műsorát vezette. 1937 és 1941-ig Békeffy László Pódium Írók Kabaréjának állandó szerzője volt, eközben 1940–43 közt a Kamara Varietének is dolgozott. 1941-től az OMIKE Művészakcióban is fellépett. Korai szerepléseiről csak leírások maradtak, de a televíziózás hőskorától, a 60-as évek elejétől fogva megbecsült és rendkívül népszerű szereplője volt az új médium szórakoztató műsorainak. Emblematikus kép, ahogy a függöny előtt áll, jobb kezével mintegy kapaszkodik a függönyben. Egyik könyvében így vall erről: „A konferanszié személye hozzá van nőve a függönyhöz. Így ábrázolják a fényképek, és így élnek az emberek tudatában is. Neves elődeim is fogták, Nagy Endre is, Békeffy is.” Összetéveszthetetlen volt jellegzetes hanghordozása, félszegnek mutatkozott, kicsit rekedtesen beszélt, és mindig sokat sejtetett. Mondatai mögött mindig meghúzódott az irónia, a sorok között gyakran többet elrejtve, mint amennyit kimondva. Ez adta konferanszainak, jeleneteinek pikantériáját. Ez a „sorok között olvasás” jellemző attitűd volt az 1960-as, 70-es évek Magyarországon. A kemény ötvenes években még nehezebb összeütközései voltak a politikával. A Kádár-korban népszerű volt, pontosan eltalálta azt a határt, amit a politikai még hajlandó volt lenyelni, de közben felhangosította a „köz” véleményét, amit a színházi és televíziós közönség nagy szeretettel fogadott.

Nyelvújító is volt, ő találta ki a „maszek” szót, mégpedig egy feketézés közben. Egy barátjától megkérdezte, hogy érzi magát, mire az azt válaszolta, mint a többi priszek. Priszek? Privát szektorban dolgozom, mondta a barát. Ezt fordította át Kellér magánszektorra, s ebből rövidítette a szót, amit este már elő is adott konferansziéjában. Karinthy Ferenc némileg irigyen így kommentálta Kellér és a szó sikerét: nem lehet rossz érzés, ha valakinek a műve a legszebb és legfontosabb magyar könyvben, a szótárban szerepel.

Közismert alakot teremtett Pomócsi kartárs alakjában. Pomócsi a vállalati kisember volt, akinek mondása – „Ha én egyszer kinyitom a számat, ha én egyszer beszélni kezdek...” – szállóige lett. Arra utalt, hogy minden felettesnek van valami takargatni valója, s hogy ez ne derüljön ki, inkább békén hagyják a kisembert, aki maga sem érti, hogyan kerül el a bajokat ezzel a mondattal. Pomócsi figuráját a nagy komikus, Salamon Béla személyesítette meg. A nagyváros krónikása volt, egyik nagysikerű könyvének címe is ezt idézi: Pest, az Pest (1967). Ebben – csakúgy, mint bátyja, az író Kellér Andor – többek között a fővárosi habituékat, cukrászdák, kávéházak vendégeit foglalta történeteibe, többek között Honthy Hanna, az operett királynője volt egyik kedves partnere és témája, vagy korának nagy neveltetője, Komor Vilmos, a komikus. Egyik bátor konferanszában, szóvá téve a mindennapok visszasságait, azt javasolta, azt kérte, hogy csak egyetlen budapesti kerületben és csak egyetlen hétre, vezessék be a kapitalizmust, csak úgy, kísérletképpen. Mindezt a szocializmus idején, a 70-es évek közepén. A hatás – felvételek őrzik – frenetikus volt.

Széchenyi Ágnes (irodalomtörténész, az Irodalomtudományi Intézet főmunkatársa)
Bp. 2023. május 23.

Forrás: <https://www.ujsgmuzeum.hu/keller-dezso/>